

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1055-0/2017
Érkezett:	2017 ÁPR 28.
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	5 db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, **Cséffai Ágnes Júlia** [redacted] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Törvényszék 2017. január 31. napján hozott 57.Pf.637.426/2016/4. számú ítéletét semmisítse meg, mivel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás részét jelentő nyilvános tárgyaláshoz, valamint a kontradiktórius eljáráshoz való jogot, de ütközik az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joggal is.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés(ek), bírói döntések megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése (a jogerős ítélet kézhezvételének időpontja stb.):

- Fővárosi Törvényszék 57.Pf.637.426/2016/4. számú ítélete (☞ *mellékelve*)
- Kézhezvétel napja: 2017.03.02.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

- nyilvános tárgyaláshoz való jog
- kontradiktórius eljáráshoz való jog
- jogorvoslathoz való jog

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

Előadom, hogy Cséffai Ágnes Júlia *felperes* (a továbbiakban: Indítványozó) és a [redacted] *I.r. alperes* és a [redacted] *II.r. alperes* ellen per volt folyamatban a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt a 20.P.XXII.22.630/2015. szám alatt, majd a II.r. alperes fellebbezése folytán a Fővárosi Törvényszék előtt az 57.Pf.637.426/2016. szám alatt.

A megállapított tényállás szerint a felperes hozzátartozója és a II.r. alperes képviselője megállapodtak abban, hogy a felperes tulajdonában álló VOLVO gépjárművet és a II.r. alperes tulajdonát képező, az I.r. alperesi autókereskedésben elhelyezett, eladásra kínált BMW típusú gépjárművet egymással elcserélik, a fennmaradó vételár különbözetet pedig a felperes készpénzben rendezi. Megállapodás jött létre köztük abban is, hogy a szerződést akkor kötik meg, ha a felperes tulajdonában álló VOLVO

gépjármű klímarendszerét a felperes megjavíttatja. A felperes képviselője és a II.r. alperesi képviselő e-mail váltás útján a szerződés kötés várható időpontját 2015.05.12. napjának 10 órájában jelölték meg. A felperes a megbeszélte időpontban megjelent az I.r. alperes telephelyén, a megvásárolni kívánt BMW-t trélerrel kívánták hazaszállítani. Az adásvételi szerződés megkötését a II.r. alperes képviselője megtagadta arra hivatkozással, hogy a VOLVO klímarendszere nem működik. Az autómentő a megíúsult fuvarért 158.000 Ft összeget számlázott ki a felperesnek. Másnap, 2015.05.13. napján a VOLVO klímarendszerét a [REDACTED] ellenőrizte és erről munkalapot állított ki, mely rögzítette, hogy a klímarendszer rendeltetésszerűen működik. Az ellenőrzésről a [REDACTED] 14.500 Ft végösszegű számlát állított ki.

Az Indítványozó keresetében az alperesek egyetemleges kötelezését kérte 172.500 Ft, valamint ezen összeg után 2015.05.13. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelemi kamat és perköltség megfizetésére. A keresetének jogcímeül előszerződés alapján megkötendő adásvételi szerződés megkötésének jogszerűtlen megtagadásából eredő kár megtérítését jelölte meg.

Az első fokon eljáró bíróság I.r. alperest illetően a keresetet elutasította, még a II.r. alperest a kereset szerint marasztalta. Az elsőfokú bíróság ítéletének 6. oldalán megállapítja, hogy a VOLVO gépjármű klímaberendezése kijavításra került, ehhez képest pedig a II.r. alperes szerződés kötési kötelezettsége beállt. A Budai Központi Kerületi Bíróság ítélező tevékenységének alapját jelentő bírói mérlegelő tevékenységéről részletesen számot adott; az iratellenességet vagy kirívóan okszerűtlen, logikátlan ellentmondásokat az ítélet nem tartalmaz.

A II.r. alperes fellebbezésében – többek között – az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadta. Az Indítványozó ellenkérelmet nem terjesztett elő, tárgyalás tartását pedig a felek nem kérték.

A Fővárosi Törvényszék az ítélet fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a keresetet a II.r. alperessel szemben is elutasította. Az ítéleti indokolásának lényege szerint a másodfokú bíróság javarészt egyetértett az elsőfokú bírósággal; a II.r. alperes vonatkozásában a kereset elutasítására azért került mégis sor, mert meglátása szerint nem volt kétséget kizáróan bizonyított, hogy a klíma kijavítása 2015.05.12. napjáig megtörtént. A Törvényszék ugyanakkor olyan megállapítást nem tett, hogy az elsőfokú bíróság tényállást megállapító tevékenysége nyilvánvalóan helytelen, illetve a bizonyítékokat logikailag ellentmondóan, logikailag helytelenül értékelte volna. Álláspontja szerint csupán arról van szó, hogy az elsőfokú bíróság által megvizsgált és elfogadott bizonyíték, nevezetesen a munkalap, önmagában – a másodfokú bíróság megítélése szerint – nem igazolja azt, hogy a klíma a felek megállapodása szerint kijavításra került.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

4.1. Az Alaptörvény felhívott rendelkezései

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

4.2. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a nyilvánosság minden ügyben, minden fokon és mindenféle eljárási rendben a tisztességes eljárás olyan kiemelt követelménye, amely megvédi az eljárás

résztevőit a titkos eljárásoktól és ítéletektől, ugyanakkor növeli a bíróságokba vetett bizalmat is¹. A 3195/2015. (X. 14.) AB határozat pedig rögzíti, hogy a polgári peres eljárásban a tisztességes bírósági tárgyalás követelménynek a része a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntések nyilvános kihirdetése. A tárgyalás tartása ugyanakkor nem abszolút követelmény. Lehetnek olyan eljárások, amelyekben nincs szükség tárgyalásra, például olyan esetekben, amikor nincsenek elfogadhatósági kérdések vagy vitatott tények, amelyek alapján tárgyalásra lenne szükség, és a bíróságok tisztességesen és ésszerűen ítéletet tudnak hozni a felek beadványai és egyéb írásos anyagok alapján.²

Ezzel ellentétben a szóbeli meghallgatás tartása szükséges lesz például akkor, ha a bírósági döntéshozatal jogi és fontos ténybeli kérdésekre terjed ki³, vagy arra, hogy a hatóságok helyesen állapították-e meg a tényállást⁴.

4.2.1. Az Indítványozó az eljárás során nem kérte a tárgyalás tartását. Felmerül a kérdés, hogy mindezt úgy kell-e tekinteni, mint aki lemondott a tárgyaláshoz való jogáról.

A nyilvános tárgyalás kérésének elmulasztása nem jelenti feltétlenül azt, hogy az érintett személy lemondott e jogáról. A Fővárosi Törvényszék ítéletéből ugyanakkor az tűnik ki, hogy a bíróság egyáltalán nem is vizsgálta meg azt a kérdést, hogy az ügy körülményei között, különösen a bizonyítékok újbóli értékelése, szükségessé teszi-e tárgyalás tartását. Az Indítványozónak pedig a másodfokú ítélet előtt nem volt reális lehetősége arra, hogy felismerje annak veszélyét, hogy a jogszerű mérlegeléssel megállapított tényállást, amely a másodfokú bíróságot is köti⁵, a Törvényszék nem fogadja el és a bizonyítékok ismételt mérlegelésére kerül majd sor.

Ilyen körülmények között az Indítványozó nem tulajdonított döntő jelentőséget annak, hogy az Indítványozó a tárgyalás tartását nem kérte.

4.2.2. Az Indítványozó ezt követően azt vizsgálta, hogy tárgyalás tartása nélkül a bizonyítékok ismételt felülmérlegelése, azaz jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatása összeegyeztethető-e a tisztességes tárgyalásra vonatkozó követelményekkel.

Az Indítványozó e körben hangsúlyozza, hogy nem vizsgálta, hogy a felmerült jogvitában az eljáró másodfokú bíróság a polgári perrendtartás rendelkezéseit betartotta-e, vagy azt, hogy az e rendelkezéseknek egyáltalán mi a helyes értelmezése, hanem kizárólag az Alaptörvénynek az alkotmányjogi panaszban hivatkozott szabályainak – jelen ügyre vetített – megítélésére szorítkozik.

A javítási munka elfogadhatósága egy olyan lényegi kérdés volt, ahol hasznos lett volna, hogy a felek kontradiktórius eljárásban szóbeli érveiket is előterjeszthessék. Az eljárás során nem csak jogkérdések, hanem fontos ténykérdések is felmerültek és ez az arra vonatkozó kiterjedt értékeléshez vezetett, hogy az alacsonyabb fokú bíróság megfelelően értékelte-e a bizonyítékokat, és az, hogy ennek keretében az Indítványozónak nem biztosították a lehetőséget, hogy érveit szóban előadja, nyilvánvalóan döntő jelentőséggel bír az ügy kimenetele szempontjából. Ráadásul a Fővárosi Törvényszék volt az utolsó

¹ 20/2005. (V. 26.) AB hat.

² Döry v. Sweden, 28394/95 (12/11/2002)

³ Fischer v. Ausztria, 16922/90 (26/04/1995)

⁴ Malhous v. Czech Republic, 33071/96 (12/07/2001)

⁵ A BH2006. 403. számú eseti döntés szerint a bizonyítékok okszerű mérlegelése a másodfokú bíróságot is köti. Az indokolatlan felülmérlegelés következtében eltérő tényállás megállapítása és emiatt más jogkövetkezmény levonása az ügy érdemi elbírálására kiható jogszabálysértés. A jogszerű mérlegelésen alapuló tényállás ugyanis – fejt ki a Legfelsőbb Bíróság – a másodfokú bíróságot is köti, így a másodfokú eljárásban nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A másodfokú bíróság a bizonyítékok felülmérlegelésével a Pp. bizonyításra vonatkozó szabályát az ügy érdemi elbírálására kiható módon megsérti.

fórum, amely az Indítványozót ért "jogsértésről" döntött és nem állt rendelkezésre további jogorvoslati lehetőség.⁶

A fentiek alapján, tekintettel arra, hogy mi forgott kockán, a bizonyítékok felülmérlegelésére az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján a bíróságnak tárgyalást kellett volna tartania, melynek elmaradása a tisztességes eljárás megsértését jelenti.

Jelen ügy körülményei figyelemreméltó hasonlóságot mutatnak a Pákozdi ügy⁷ körülményeivel, amelyben a Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) megállapította a tisztességes tárgyalás sérelmét, bár adójogi, nem pedig polgári (eljárás)jogi kontextusban.

4.3. Az Indítványozó felidézi, hogy a tisztességes tárgyaláshoz való jog magában foglalja a kontradiktórius eljáráshoz való jogot. Ez a jog elvben azt jelenti, hogy a feleknek lehetőségük van rá, hogy tudomásuk legyen minden, a bíróság döntésének befolyásolása érdekében benyújtott bizonyítékról vagy észrevételről és azokra észrevételeket tehetnek.⁸ Különös figyelmet kell szentelni azoknak a helyzeteknek, amikor úgy tűnik, az eljárás egy nem várt fordulatot vett, különösen az illetékes bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó kérdéssel kapcsolatban.⁹ A kontradiktórius eljáráshoz való jogból következő követelmények általában ugyanazok a polgári jogi és a büntetőjogi ügyek tekintetében¹⁰. A büntető és fegyelmi ügyekben ez az elv megköveteli például, hogy a bíróság amennyiben gyakorolja a tények átértékelésének vitathatatlan jogát, biztosítani kell e kérdésben a tényleges és hatékony védekezéshez való jogot, kellő időben¹¹.

A körülmény, hogy a javítási munkalap a klíma kijavításának igazolására – a szabad bizonyítás talaján álló polgári eljárásjogban – önmagában nem elegendő, az Indítványozó először a jogerős ítéletben találkozott; az ezzel kapcsolatos érveinek kifejtésére lehetősége nem volt. Az Fővárosi Törvényszék akkor járt volna el helyesen, ha a bíróság tárgyalást tart azután, hogy felhívja a felek figyelmét, hogy a munkalapra vonatkozó véleményüket adják elő, vagy az is megoldás lett volna, ha a bíróság csak arra korlátozza magát, hogy a munkalap bizonyításra elégtelen voltát rögzíti és a Pp. 394. § (2) bekezdésére hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Azáltal, hogy a Fővárosi Törvényszék nem a fenti módok valamelyikén járt el, hanem haladéktalanul döntött az ügy érdemében, megsértette az Indítványozó tisztességes tárgyaláshoz való jogát¹².

4.4. Az Indítványban felvetett probléma, nevezetesen az alsóbb bíróság mérlegelő tevékenységének felülmérlegelése, azaz jogszabálysértés megállapítása nélkül a mérlegelés megváltoztatása legszorosabb összefüggést valójában az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való joggal mutat. Hasonló álláspontot foglalt el az Alkotmánybíróság a 3195/2015. (X. 14.) AB határozat 27. pontjában.

Az Alkotmánybíróság a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatában már kimondta, hogy sem a felülmérlegelés abszolút tilalma, sem az alól meghatározott körű kivételek léte a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogból nem vezethető le, ugyanakkor az Indítványozó által felvetett – jogorvoslathoz való joggal – összefüggésben az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában nem foglalkozott. A témában Bárd Károly

⁶ Vö. Pákozdi *v.* Hungary, 51269/07 (25/11/2014)

⁷ Pákozdi *v.* Hungary, 51269/07 (25/11/2014)

⁸ Lobo Machado *v.* Portugal, 15764/89, (20/02/1996)

⁹ Čepek *v.* the Czech Republic, 9815/10 (5/09/2013)

¹⁰ Werner *v.* Austria, 138/1996/757/956 (24/11/1997)

¹¹ Pélissier and Sassi *v.* France, 25444/94, (25/03/1999)

¹² Vö. Lemmens bíró párhuzamos véleményével a Pákozdi ügyben. [Pákozdi *v.* Hungary, 51269/07 (25/11/2014)]

mutatott rá arra a nemzeti jogorvoslati rendszerek többsége által elfogadott tételre, miszerint „a „felsőbb” bírói fórumok rendszerint kötelesek tiszteletben tartani azt a tényállást, amelyet a közvetlenség elvének előnyeit élvező „alsóbírók” állapítottak meg. Ezt kívánja a szabad bizonyítás elve is: a tényállást a bizonyítékok mérlegelésével állapítják meg, márpedig az elsőfokú bíróság mérlegelési szabadsága mit sem ér, ha a bizonyítékok hitelt érdemlőségét illetően hozott ítéletét a fellebbviteli bíróság félre teheti. Erre csak abban az esetben kerülhet sor, ha maga a fellebbviteli bíróság folytat bizonyítást, ennek terjedelmét viszont az eljárási törvények szűk korlátok közé szorítják és pedig azért, mert maga a jogorvoslati jog fogalmánál fogva azt kívánja, hogy az „alsó” és a „felső” bíróságok” eljárásmodja és az általuk vizsgált kérdések terjedelme eltérő legyen. Ha ugyanis a két fórum jogköre egyezik, úgy a fellebbviteli bíróság döntése ellen legalábbis akkor, ha az az első fokon hozott ítélettől eltér, mindenképpen újabb orvoslási lehetőséget kell biztosítani – feltéve, hogy a jogorvoslatihoz való jogot komolyan veszik. A fellebbvitel eredményeképpen hozott ítélet ugyanis tartalmilag elsőfokú döntést jelent. Mindez pedig azt eredményezi, hogy jogerős döntés sohasem születik. Ezért az olyan törekvések, amelyek a fellebbviteli bíróságok jogkörét az elsőfokú bíróságokéhoz kívánja közelíteni, a gyakorlatban csak magának a jogorvoslati jognak a sérelmével valósíthatók meg.”¹³

Jelen ügyben az Indítványozó az eltérő ténymegállapítással – azáltal, hogy a másodfokú bíróság felülmérlegelte az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenységét – először a jogerős ítéletben szembesült, ezért már nem volt lehetősége kifogásolni azt. A jogorvoslat egyik fogalmi elemeként egyrészt ugyanakkor minden személynek joga van arra, hogy állítsa a döntés jogos érdeket vagy jogot sértő voltát. A „sérti” másrészt azt is jelenti, hogy a jogorvoslat szabályainak azt kell a fél számára lehetővé és a jogorvoslati fórumra nézve kötelezővé tenniük, hogy az orvoslási kérelmet a döntés hibás – törvénysértő (megalapozatlan), közigazgatási ügyben, továbbá célszerűtlen – volta esetén teljesítsék. Az az orvoslási eszköz, amelynek nem feltétele az ilyen állítás, alkotmányjogi értelemben nem jogorvoslat.¹⁴

A fentiek alapján – az Indítványozó megítélése szerint – a tényállás jogszabálysértés megállapítása nélkül mérlegeléssel történő megváltoztatása (felülmérlegelés) az alkotmányos követelményeknek megfelelő jogorvoslati joggal már nem egyeztethető össze, mert ilyen esetben a kétfokú elbírálás ténylegesen egyfokúvá válik, kiiktatva a meglévő jogorvoslati fórumrendszert, olyan helyzetbe hozva ezáltal a felet, mint akinek jogorvoslatihoz való joga egyáltalán nem is lett volna biztosítva. Ilyen értelemben a felülmérlegelés a már meglévő jogorvoslati rendszert üresíti ki.

Jelen körülmények között ezért a Fővárosi Törvényszék megsértette az Indítványozó alkotmányjogi értelemben vett jogorvoslati jogát is.

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

Az *Indítványozó* a jogorvoslati jogosultságát az eljárás során tett fellebbezéssel kimerítette, míg a további jogorvoslati jogosultságát a pertárgy értéke a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján zárja ki.

¹³ Bárd Károly: Emberi Jogok és büntető igazságszolgáltatás Európában. Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Budapest 2007. 67-68. o.

¹⁴ 22/1995. (III. 31.) AB hat.

6. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

A felülvizsgálati eljárást, valamint perújítást az ügyben nem kezdeményeztem.

Tisztelt Alkotmánybíróság! A fentiek alapján ismételten kérem, hogy az Abtv. 43. § (1) alapján a felhívott bírói döntést alaptörvény-ellenessége miatt semmisítse meg.

Kelt: [REDACTED] 2017. április 15-én

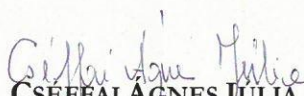
Maradok tisztelettel:

CSÉFFAI ÁGNES JÚLIA
indítványozó

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy a fenti tárgyban az Alkotmánybíróság elé terjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

Kelt: [REDACTED] 2017. április 15-én

Maradok tisztelettel:

CSÉFFAI ÁGNES JÚLIA
indítványozó